

Stalino KELIU

Eina 7-ji metai

1952 metų
rugpjūčio 27 d.,
trečiadienis
Nr. 66 (630)

Kaina 15 kp

VKP(b) Centro Komitetas nutarė

sušaukti 1952 metų spalio mėnesio 5

dieną VKP(b) eilinį XIX suvažiavimą.

LKP(b) Kupiškio rajono komiteto ir rajono Darbo žmonių deputatų tarybos organas

Visų VKP(b) organizacijų žiniai

Šiomis dienomis Maskvoje įvyko VKP(b) Centro Komiteto Plenumas.

VKP(b) Centro Komitetas nutarė sušaukti 1952 metų spalio 5 d. VKP(b) eilinį XIX suvažiavimą.

XIX suvažiavimo darbų tvarka

1. VKP(b) Centro Komiteto ataskaitinis pranešimas — pranešėjas CK Sekretorius drg. G. M. Malenkovas.

2. VKP(b) Centrinės Revizijos Komisijos ataskaitinis pranešimas — pranešėjas Revizijos Komisijos Pirmininkas drg. P. G. Moskatovas.

3. Partijos XIX suvažiavimo direktyvos dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951-1955 m.m. — pranešėjas Valstybinio Pla-

no Komiteto Pirmininkas drg. M. Z. Saburovas.

4. VKP(b) Įstatų pakeitimas — pranešėjas CK Sekretorius drg. N. S. Chruščiovas.

5. Partijos centrinių organų rinkimai.

Atstovavimo norma ir suvažiavimo delegatų rinkimų tvarka

1. Vienas delegatas su sprendžiamuoju balsu 5.000-iams partijos narių;

2. Vienas delegatas su patariamuoju balsu 5.000-iams kandidatų į partijos narius.

3. Delegatai į partijos XIX suvažiavimą renkami sutinkamai su Partijos įstatais uždaru (slaptu) balsavimu.

4. Nuo RTFSR partinių organizacijų delegatai renkami sričių, kraštų ir autonominių respublikų partinėse konferencijose. Kitose sąjunginėse respublikose delegatai renkami sričių partinėse konferencijose arba sąjunginių respublikų kompartijų suvažiavimuose — sąjunginių respublikų kompartijų CK nuožiūra.

5. Komunistai, esantieji Tarybinės Armijos, Karinio Jūrų Laivyno ir VSM pasienio dalių partinėse organizacijose, renka delegatus į partijos XIX suvažiavimą kartu su kitomis partinėmis organizacijomis sričių, kraštų partinėse konferencijose arba sąjunginių respublikų kompartijų suvažiavimuose.

VKP(b) CK Sekretorius J. STALINAS

Žemiau spausdinami projektas partijos XIX suvažiavimo direktyvų dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951-1955 m. m. ir pakeistųjų Partijos įstatų teksto projektas.

VKP(b) CK PROJEKTAS

Partijos XIX suvažiavimo direktyvos dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951-1955 m. m.

(Suvažiavimo darbų tvarkos 3-sis punktas)

Sėkmingas ketvirtąjo penkmečio plano įvykdymas leidžia priimti naują penkmečio planą, kuris užtikrina tolesnį visų liaudies ūkio šakų pakilimą, liaudies materialinės gerovės, sveikatos apsaugos ir kultūrinio lygio augimą.

Sutinkamai su tuo Tarybų Sąjungos Komunistų partijos XIX suvažiavimas laiko reikalingu duoti partijos Centro Komitetui ir TSRS Ministrų Tarybai šias direktyvas dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951-1955 m. m.

I. Pramonės srityje

1. Nustatyti pramoninės gamybos lygio pakilimą per penkmetį maždaug 70 procentų, esant visos pramonės bendrosios produkcijos augimo vidutiniam metiniam tempui maždaug 12 procentų. Nustatyti gamybos priemonių („A“ grupės) gamybos augimo tempą 13 procentų ir vartojimo reikmenų („B“ grupės) gamybos — 11 procentų.

2. Numatyti pramoninės produkcijos itin svarbių rūšių gamybos padidėjimą 1955 metais palyginti su 1950 metais maždaug tokiais dydžiais:

ketus	76 proc.
plienas	62 proc.
valcuotas metalas	64 proc.
anglis	43 proc.
nafta	85 proc.
elektros energija	80 proc.
garo turbinos	2,3 karto
hidroturbinos	7,8 karto
garo katilai	2,7 karto

metalurgijos įrengimai	85 proc.
naftos aparatura	3,5 karto
stambios metalo piovimo staklės	2,6 karto
automobiliai	20 proc.
traktoriai	19 proc.
kalcinuota soda	84 proc.
kaustinė soda	79 proc.
mineralinės trąšos	88 proc.
sintetinis kaučiukas	82 proc.
cementas	2,2 karto
padarinės medienos išvežimas	56 proc.
popierius	46 proc.
medvilniniai audiniai	61 proc.
vilnoniai audiniai	54 proc.
odinė avalynė	55 proc.
smulkusis cukrus	78 proc.
mėsa	92 proc.
žuvis	58 proc.
sviestas	72 proc.
augalinis aliejus	77 proc.
konservai	2,1 karto

3. Sutinkamai su tolesnio pramoninės gamybos pakilimo planu padidinti valstybinius kapitalinius įdėjimus į

pramonę 1951-1955 metais maždaug 2 kartus palyginti su 1946-1950 metais. Paleidžiant į darbą naujas įmones ir agregatus, kartu užtikrinti veikiančių įmonių pajėgumų padidinimą jų konstrukcijos, naujų įrengimų pastatymo, gamybos mechanizavimo bei intensifikavimo ir technologinių procesų pagerinimo sąskaita. Išnaudoti esamų įmonių išplėtimą kaip itin svarbų rezervą gamybai padidinti mažiausiomis išlaidomis. Sukurti atsargas metalurgijos įmonių, elektrinių, naftos perdirbimo gamyklų ir anglies šachtų statyboje, siekiant užtikrinti reikalingą šių pramonės šakų vystymąsi vėlesniais metais.

Užtikrinti pramonės įmonių statybos geografinio išdėstymo pagerinimą naujame penkmetyje, turint galvoje tolesnį pramonės priartinimą prie žaliavų bei kuro šaltinių, siekiant likviduoti neracionalius ir pernelyg tolimus pervežimus.

4. Juodosios metalurgijos srityje, toliau augant juodųjų metalų gamybai, išplėsti valcuoto metalo sortamentą ir žymiai padidinti jo deficitinių rūšių gamybą, skyrium imant, storlakščio plieno

gamybą maždaug 80 procentų, smulkiaurčio plieno ir valcuotos vielos gamybą — 2,1 karto ir nerūdijančio lakštinio plieno — 3,1 karto. Išvystyti valcuoto metalo ekonominių rūšių ir profilių gamybą.

Padidinti specialiųjų plienų bei lydinų gamybą mašinų statybos poreikiams ir pagerinti jų kokybę.

Užtikrinti tolesnį metalurgijos įmonių veikiančiųjų pajėgumų išnaudojimo pagerinimą. Sustiprinti metalurginių procesų intensifikavimo, metalurginių agregatų ir daug darbo reikalaujančių procesų automatizavimo bei mechanizavimo darbus juodosios metalurgijos įmonėse.

Penktajame penkmetyje padidinti palyginti su ketvirtuoju penkmečiu gamybinį pajėgų paleidimą į darbą ketaus gamyboje maždaug 32 procentais, plieno — 42 procentais, valcuoto metalo — ne mažiau kaip 2 kartus, kokso — 80 procentų ir geležies rūdos — 3 kartus.

Vystant juodąją metalurgiją Pietų, Uralo, Sibiro, Centro ir Šiaurės Vakarų rajonuose, kartu užtikrinti tolesnį metalurgijos pramonės iš-

vystymą Užkaukazės rajonuose.

Numatyti juodųjų metalų gamybos išvystymą vietinės pramonės sistemoje, nedidelių perdirbančiųjų metalurgijos gamyklų statybos sąskaita.

5. Žymiai išplėsti spalvotųjų metalų gamybą. Padidinti per penkmetį gamybą maždaug tokiu mastu: rafinuoto vario — 90 procentų, švino — 2,7 karto, aliuminio — ne mažiau kaip 2,6 karto, cinko — 2,5 karto, nikelio — 53 procentais ir alavo — 80 procentų.

Mechanizuoti kalnakasybos ir daug darbo reikalaujančius procesus, automatizuoti ir intensifikuoti gamybos procesus, padidinti kompleksinį metalų išgavimą iš rūdos, užtikrinti tolesnį aukštųjų markių metalų gamybos padidėjimą, žymiai išplėsti ir padidinti veikiančiųjų įmonių pajėgumus bei pastatyti naujas įmones.

6. Elektrifikavimo srityje užtikrinti aukštus elektrinių pajėgumų didinimo tempus siekiant kuo pilniausiai patenkinti augančius liaudies ūkio poreikius ir buitines gyventojų reikmes elektros energijos srityje ir padidinti (Nukelta į 2-rą psl.)

Partijos XIX suvažiavimo direktyvos dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951-1955 m. m.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rezervą energetinėse sistemose.

Padidinti per penkmetį bendrą elektrinių pajėgumą maždaug dvigubai, o hidroelektrinių—trigubai, užtikrinti šiluminių elektrinių atžvilgiu pirmoje eilėje veikiančiųjų įmonių išplėtimą. Paleisti į darbą stambias hidroelektrines, tame tarpe Kuibyševo 2.100 tūkstančių kilovatų pajėgumo elektrinę, o taip pat Kamos, Gorkio, Mingecauro, Ustj-Kamenogorsko ir kitas bendro 1.916 tūkstančių kilovatų pajėgumo. Pastatyti ir perduoti eksploatacijon elektros laidų liniją Kuibyševas—Maskva.

Išvystyti Stalingrado ir Kachovkos hidroelektrinių statybą, pradėti statyti naujas stambias hidroelektrines: Čeboksarų prie Volgos, Votkino prie Kamos, Buchtarmos prie Irtyšiaus ir eilę kitų.

Pradėti darbus, skirtus Angaros upės energetiniams ištekliams panaudoti, siekiant išvystyti, remiantis pigia elektros energija ir vietiniais žaliavų šaltiniais, aluminio, chemijos, kalnų rūdos ir kitas pramonės šakas.

Siekiant rimtai pagerinti Pietų, Uralo, Kuzbaso aprūpinimą elektra, užtikrinti žymų šiluminių rajoninių ir gamyklinių elektrinių šiuose rajonuose pajėgumų padidinimą. Miestams ir rajonams aprūpinti elektros energija, greta stambių elektrinių statybos, statyti nedideles ir vidutines elektrines.

Ryšių su tolesnio industrializavimo uždaviniais užtikrinti elektros energijos išdirbio padidinimą—2—2,5 karto Lietuvos TSR, Latvijos TSR ir Estijos TSR. Pastatyti Narvos hidroelektrinę, Rygos šiluminę elektros centrą ir išvystyti Kauno hidroelektrinės statybą.

Užtikrinti šiluminių elektros centrinių ir šiluminių tinklų statybą, siekiant plačiai termofikuoti miestus ir pramonės įmones.

Plačiai panaudoti gamybos procesų automatizavimą elektrinėse. Baigti pilnutinai automatizuoti rajonines hidroelektrines, o taip pat pradėti diegti telemechanizavimą energetinėse sistemose.

7. Užtikrinti sparčius naftos pramonės išvystymo tempus. Numatyti tolesnį naftos gavybos išvystymą jūriniuose naftos telkiniuose.

Sutinkamai su numatyta naftos gavybos padidėjimu užtikrinti naftos perdirbimo

pramonės išvystymą, priartinant naftos perdirbimo gamyklas prie naftos produktų vartojimo rajonų.

Per penkmetį padidinti pirminio naftos perdirbimo gamyklų pajėgumą maždaug 2 kartus ir žaliavų krektingavimo gamyklų pajėgumą—2,7 karto, numatant žymiai pagilinti naftos perdirbimą ir padidinti šviesiųjų naftos produktų išeigą tiek veikiančiose, tiek ir naujai perduodamose eksploatuoti naftos perdirbimo gamyklose.

Išvystyti dirbtinio skystojo kuro gamybą.

Žymiu mastu padidinti magistralinių naftotiekių ir rezervuarų naftai bei naftos produktams saugoti statybą ir paleidimą į darbą.

8. Užtikrinti tolesnį dujų pramonės išvystymą. Per penkmetį maždaug 80 procentų padidinti gamtinių dujų ir šalutinių naftos dujų gavybą, o taip pat dujų gamybą iš anglies ir skalūnų. Išplėsti dujų naudojimą buitiniams poreikiams, jų taikymą kaip automobilių degalų ir cheminių produktų gamimą iš dujų.

Padidinti dirbtinių dujų gamybą iš skalūnų Estijos TSR maždaug 2,2 karto, užbaigti dujų tiekio Kochla-Jarve—Talinas statybą ir paleisti jį į darbą.

9. Anglies pramonėje numatyti spartesnį koksavimui skirtos anglies gavybos padidėjimą, padidinus per penkmetį šios anglies gavybą ne mažiau kaip 50 procentų.

Pagerinti anglies kokybę, žymiai išplečiant jos sodrinimą ir briketavimą; per penkmetį užtikrinti anglies sodrinimo padidėjimą maždaug 2,7 karto.

Sistemiškai gerinti anglies telkinių eksploatavimo metodus. Plačiau įdiegti naujausias kalnakasybos mašinas ir mechanizmus anglies pramonei kompleksiskai mechanizuoti, jai toliau techniškai perginkluoti ir darbo našumo augimui užtikrinti. Visokeriopai vystyti daugiausiai darbo reikalaujančių anglies gavybos procesų mechanizavimą ir, visų pirma, anglies krovimą klotuose, anglies ir uolienų krovimą kasant parengiamuosius kasinius, o taip pat plačiau įdiegti mechanizuotus klotų tvirtinimo būdus.

Palyginti su ketvirtuoju penkmečiu maždaug 30 procentų padidinti anglies šach-

tų pajėgumų paleidimą į darbą.

Užtikrinti durpių gavybos augimą per penkmetį 27 procentais, o taip pat numatyti tolesnį vietinės anglies gavybos išvystymą; padidinti skalūnų gamybą 2,3 karto, ypač Estijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje. Skalūnų chemijos pramonės išvystymo pagrindu per penkmetį padidinti Estijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje dirbtinio skystojo kuro gamybą maždaug 80 procentų.

10. Numatyti aukštus tempus vystyti mašinų gamybą kaip pagrindui naujos galios techninės pažangos visose TSRS liaudies ūkio šakose. Padidinti mašinų pramonės ir metalo apdirbimo produkcijos gamybą per penkmetį maždaug 2 kartus.

Laikyti itin svarbiu uždaviniu mašinų gamyboje pilnutinai aprūpinti įrengimais elektrines, juodosios ir spalvotosios metalurgijos įmonių, naftos perdirbimo bei dirbtinio skystojo kuro gamyklų statybą. Išvystyti gamybą reikalingais kiekiais hidraulinių ir garo turbinų, generatorių, aukštojo voltažo aparatūros ir įvairių valdymo prietaisų stambioms hidraulinėms bei šiluminėms elektrinėms, metalurgijos, naftos perdirbimo ir kitoms gamykloms, stambiųjų staklių ir kalvių-presavimo įrengimų.

Per penkmetį padidinti valcavimo įrengimų gamybą daugiau kaip 2 kartus, padidinto tikslumo staklių maždaug 2 kartus, sunkiųjų kalvių—presavimo mašinų—8 kartus, valdymo ir kontrolės prietaisų gamybą—maždaug 2,7 karto. Nustatyti cheminių įrengimų gamybos padidėjimą per penkmetį maždaug 3,3 karto. Žymiai padidinti dizelinių didžiakrūvių, o taip pat dujų generatorinių automobilių gamybą. Padidinti 1955 metais palyginti su 1950 metais gamybą krovinių laivų ir ianklaivių jūrų laivynui maždaug 2,9 karto, upinių keleivinių laivų—2,6 karto ir laivų žvejybiniam laivynui—3,8 karto.

Užtikrinti tolesnį mašinų gamybos išvystymą: laivų statybos, turbinų ir staklių gamybos Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje; elektros mašinų, staklių gamybos ir laivų statybos—Latvijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje; laivų statybos ir elektros mašinų gamybos—Estijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje.

Užtikrinti žymų padidėjimą gamybos kėlimo-transporto įrengimų, daug darbo reikalaujantiems procesams skirtų mašinų komplektinių įrengimų statybinėms medžiagoms gaminti ir automatinų įrengimų lengvosios bei maisto pramonės šakoms. Padidinti naujų audimo staklių gamybą.

Išvystyti gamybą aukšto našumo mašinų ir įrengimų miško paruošimo, celiuliozės—popieriaus, miško medžiagos piovimo ir medžio perdirbimo pramonei.

Konstruojant naujas mašinas, siekti sumažinti jų svorį gerinant kokybę.

Siekiant įvykdyti svarbiausių įrengimų rūšių gamybos užduotis 1951—1955 metais: pastatyti ir paleisti į darbą naujas gamyklas bei baigti rekonstruoti veikiančias energetinių mašinų, valcavimo įrengimų gamyklas, pradėti statyti naujas valcavimo įrengimų, turbinų ir katilų gamyklas;

išplėsti esamus ir paleisti į darbą naujus pajėgumus gaminti naftos aparatūrai, kėlimo-transporto įrengimams ir statybinių medžiagų pramonei skirtiems komplektiniams įrengimams;

žymiai išplėsti esamus ir paleisti į darbą naujus pajėgumus gaminti stambioms staklėms, kalvių-presavimo mašinoms, o taip pat tiksliesiems matavimo prietaisams ir technologinių procesų automatinio valdymo prietaisams.

11. Chemijos pramonėje užtikrinti sparčiausius mineralinių trąšų, sodos ir sintetinio kaučiuko gamybos didėjimo tempus, atkreipus ypatingą dėmesį į visokeriopą kaučiuko gamybos vystymą naftos dujų panaudojimo pagrindu.

Padidinti gamybą plastinių masių, dažų, žaliavos dirbtiniam šilkui ir kitų chemijos produktų asortimentą. Išvystyti sintetinių medžiagų—spalvotųjų metalų pakaitalų gamybą.

Numatyti gamybinių pajėgumų padidėjimą gaminant amoniaką, sieros rūgštį, sintetinį kaučiuką, sintetinį spirimą, sodą, mineralines trąšas, ypač granuliuotą, ir chemines priemones kovai su žemės ūkio augalų kenkėjais.

Organizuoti Estijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje superfosfato gamybą.

Sudaryti mineralinių trąšų gamyklų statyboje atsargas, užtikrinančias reikalingą mi-

neralinių trąšų gamybos išvystymą tolesniais metais. Pilnutinai išnaudoti fosfatinius šlakus laukams tręšti.

Plačiai įdiegti deguonį į įvairių pramonės šakų technologinius procesus ir, visų pirma, į juodąją ir spalvotąją metalurgiją, į dujų gamybą iš anglies, į celiuliozės ir cemento pramonę.

12. Likviduoti miško pramonės atsilikimą nuo didėjančių liaudies ūkio poreikių. Padidinti piautos miško medžiagos gamybą ir išvystyti detalių gaminimą gamybai ir statybai. Plačiu mastu igyvendinti miško ruošos perbavimą į miškinguosius rajonus, ypač į Šiaurės, Uralo, Vakarų Sibiro ir Karelijos-Suomijos TSR rajonus, sumažinant miško kirtimą mažai miškinguose šalies rajonuose. Sumažinti miško ruošos sezoniskumą, tam pastatyti naujuosiuose rajonuose mechanizuotas įmones, aprūpinant jas nuolatiniiais darbininkų kadrais. Toliau išvystyti kompleksinį miško ruošos darbų mechanizavimą. Pagerinti gamybos organizavimą ir mechanizmų panaudojimą, užtikrinant miško ruošos darbo našumo pakėlimą. Per penkmetį padidinti lentpiuvių pajėgumų paleidimą į darbą naujuosiuose miško ruošos išvystymo rajonuose maždaug 8 kartus palyginti su paleidimu į darbą per eitimą penkmetyje.

Užtikrinti visokeriopą popieriaus, celiuliozės, baldų, faneros, miškų chemijos ir hidrolizės pramonės išvystymą. Padidinti baldų gamybą ne mažiau kaip 3 kartus.

13. Siekiant patenkinti didėjančius liaudies ūkio poreikius, numatyti pagrindinių statybinių medžiagų gamybos padidėjimą per penkmetį ne mažiau kaip 2 kartus, pagerinti statybinių medžiagų kokybę ir išplėsti jų asortimentą. Užtikrinti plytų gamybos padidėjimą maždaug 2,3 karto, šiferio—2,6 karto, poliruotojo stiklo—4 kartus. Miestų ir pramonės statybos srityje ryžtingiau įdiegti naujas pažangias sienų medžiagas, didinant šlakobetoninių ir betoninių stambiųjų blokų gamybą. Žymiai padidinti gaminamų gamyklose naujųjų aukštos kokybės apdailinamųjų ir apklojamųjų statybinių medžiagų, detalių ir konstrukcijų gamybą iš keramikos, gipso, betono ir gelžbetonio, padedančių to-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Partijos XIX suvažiavimo direktyvos dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951-1955 m. m.

(Atkelta iš 2-ro psl.)

liau industrializuoti statybą, sumažinančių jos kainą ir pagerinančių architektūrinės-statybinės ir eksploatacines pastatų bei įrenginių savybes. Nustatyti spartesnius, negu TSR Sąjungoje ištisai patėmus, statybinių medžiagų gamybos padidėjimo tempus Urale, Sibire, Pavolgio rajonuose, Tolimuosiuose Rytuose ir Vidurinėje Azijoje, o taip pat stambiuosiuose pramonės rajonuose, kur vykdoma didelė statyba. Padidinti cemento pramonės pajėgumus maždaug 2,1 karto.

14. Užtikrinti aukštus masinio vartojimo reikmenų gamybos padidėjimo tempus. Padidinti lengvosios ir maisto pramonės produkcijos gamybą ne mažiau kaip 70 procentų.

Sutinkamai su žemės ūkio žaliavų išteklių padidėjimu pastatyti didelį skaičių lengvosios ir maisto pramonės įmonių, ypač medvilnės kombinatų, dirbtinio pluošto gamyklų, šilko, siuvimo, trikotažo, odos-avalynės įmonių, cukraus, aliejaus, daržovių džiovinimo gamyklų, konditerijos, arbatžolių, konservų, alaus, vyno gamybos, mėsos, žuvies, sviesto ir sūrio gamybos pramonės įmonių.

Iki 1955 metų pabaigos padidinti palyginti su 1950 metais medvilninių audinių gamybos pajėgumus maždaug 32 procentais, dirbtinio pluošto — 4,7 karto, avalynės — 34 procentais, smulkiojo cukraus gamyklų pajėgumus — 25 procentais, cukraus-rafinado — 70 procentų, arbatžolių — 80 procentų, aliejų ekstraktinių gamyklų aliejinėms sėkloms perdirbti pajėgumus — 2,5 karto, daržovių džiovinimo gamyklų — 3,5 karto, žuvies, daržovių ir vaisių konservų gamyklų pajėgumus — 40 procentų, šaldytuvų ir refrižeratorinio laivyno žuviai išaldyti — 70 procentų, mėsos kombinatų — 40 procentų, sviesto gamyklų — 35 procentais, sūrio gamyklų — 2 kartus, pieno konservų gamyklų — 2,6 karto, sauso pieno — 2 kartus, nenugriebto pieno produkcijos — 60 procentų.

Plačiai įdiegti maisto ir pramoninių prekių gamybos procesų automatizavimą bei mechanizavimą.

Atlikti didelius darbus žuvinijos srityje, siekiant padidinti žuvies atsargas, ypač vidiniuose vandens rezervuaruose.

Padidinti per penkmetį žu-

vies sugavimą Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje maždaug 3,9 karto, Latvijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje — 80 procentų, Estijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje — 35 procentais. Išplėsti šiose respublikose veikiančias ir pastatyti naujas žuvies perdirbimo įmones.

Užtikrinti tolesnį maisto ir plataus vartojimo pramoninių prekių kokybės ir asortimento gerėjimą, pagerinti maisto prekių įpokavimą ir išfasavimą.

15. Padidinti pramoninės produkcijos gamybą vietinės pramonės ir verslinės kooperacijos įmonėse per penkmetį maždaug 60 procentų ir pirmoje eilėje plataus vartojimo prekių, namų ir ūkio apyvokos reikmenų, vietinių statybinių medžiagų gamybą ir žymiai pagerinti gaminamos produkcijos kokybę. Vystyti sąjunginėse respublikose nuosavas žaliavų bazes vietinei pramonei ir verslinei kooperacijai. Pagerinti darbą vietinės pramonės ir verslinės kooperacijos dirbtuvių buitinėms gyventojų reikmėms aptarnauti. Sustiprinti vietinių tarybų vadovavimą vietinei pramonei ir verslinei kooperacijai.

16. Užtikrinti tolesnį statybinės industrijos išvystymą sustiprinant ir išplečiant esamas statybinės organizacijas, o taip pat sukurti naujas statybinės organizacijas stambiosios statybos rajonuose. Sustiprinti Sunkiosios pramonės įmonių statybos ministerijos statybinės organizacijas, statančias juodosios ir spalvotosios metalurgijos įmones, ypač rytiniuose rajonuose. Elektrinių ministerijos ir Naftos pramonės ministerijos statybinės organizacijas, o taip pat Mašinų gamybos įmonių statybos ministerijos statybinės organizacijas, statančias energetikos ir metalurgijos įrengimų, naftos aparatūros, stambiųjų ir unikalinių stak-

lių, sunkiųjų kalvių-presavimo mašinų, kėlimo-transporto įrengimų ir laivų statybos gamyklas. Plačiai įdiegti industrinius statybos metodus.

Padidinti metalinių konstrukcijų gamyklų pajėgumus ne mažiau kaip 2 kartus. Pastatyti reikalingą stambių gamyklų skaičių surenkamoms gelžbetoninėms konstrukcijoms gaminti. Išplėsti esamus ir organizuoti naujus rajoninius karjerus kompleksiskai mechanizuojant gavybą bei apdirbimą akmenų skaldos, žvyro ir smėlio, o taip pat gabalinių akmenų iš natūraliųjų uolienų. Baigti mechanizuoti pagrindinius statybinius darbus ir užtikrinti perėjimą nuo atskirų procesų mechanizavimo prie kompleksinio statybos mechanizavimo. Per penkmetį padidinti ekskavatorių parką maždaug 2,5 karto, skreperių ir buldozerių — 3—4 kartus, kilnojamųjų kranų — 4—5 kartus.

Pagerinti projektinį darbą statyboje, sutrumpinti projektavimo laiką ir laiku aprūpinti statybą projektais ir sąmatomis, plačiai įdiegti tipinį projektavimą. Sustiprinti projektines organizacijas kvalifikuotais kadrtais.

17. Užtikrinti tolesnį rimtą produkcijos kokybės pakėlimą visose pramonės šakose. Išplėsti ir pagerinti asortimentą, o taip pat padidinti deficitinių produkcijos pavidalų ir rūšių gamybą sutinkamai su liaudies ūkio poreikiais. Ryžtingai įdiegti valstybinius standartus, atitinkančius šiuolaikinius reikalavimus.

18. Siekiant patenkinti augantį liaudies ūkio žaliavų ir kuro išteklių poreikį, užtikrinti tolesnį išvystymą darbų žvalgant gamtos turtus gelmėse, išaiškinimą naudingųjų iškasenų ir visų pirma spalvotųjų ir retųjų metalų, koksuojamų anglies, aliuminio žaliavos, naftos, turtingųjų geležies rūdų ir kitų pramoninių žaliavų rūšių atsargas.

II. Žemės ūkio srityje

1. Svarbiausias uždavinys žemės ūkio srityje ir toliau

lieka pakelti visų žemės ūkio kultūrų derlingumą, toliau padidinti visuomeninių gyvulių skaičių, tuo pat metu žymiai pakeliant jų produktyvumą, padidinti bendrąją ir prekinę žemdirbystės bei gyvulininkystės produkciją, toliau stiprinant bei vystant kolūkių visuomeninį ūkį, gerinant tarybinių ūkių ir mašinų-traktorių stočių darbą priešakinės technikos bei agrokul-

tūros įdiegimo į žemės ūkį pagrindu.

Žemdirbystė turi pasidaryti dar produktyvesnė ir kvalifikuotesnė, su išvystytu žolių sėjimu ir teisingomis sėjomainomis, aukštesniu techninių, pašarinių, daržovinių kultūrų ir bulvių pasėlių plotų lyginamuoju svoriu.

2. Padidinti per penkmetį žemės ūkio produkcijos gamybą: bendrąją grūdų derlių 40—50 procentų, tame tarpe kviečių 55—65 procentais;

medvilnės-žaliavos 55—65 procentais; linų pluošto 40—50 procentų; cukrinių runkelių 65—70 procentų; bulvių 40—45 procentais; saulėgrąžų 50—60 procentų; vynuogių 55—60 procentų; tabako 65—70 procentų ir rūšinių žaliųjų arbatlapių maždaug 75 procentais.

Padidinti garbaninių linų, sojos, arachio ir kitų aliejinių kultūrų gamybą.

Padidinti pašarų gamybą: šieno 80—90 procentų, stiebagumbių bei šakniavaisių 3—4 kartus ir siloso 2 kartus.

Pakelti grūdinių kultūrų derlingumą iš vieno hektaro: Pietų Ukrainos bei Šiaurės Kaukazo rajonuose iki 20—22 centnerių ir drėkinamosiose žemėse iki 30—34 centnerių; Pavolgio rajonuose iki 14—15 centnerių ir drėkinamosiose žemėse iki 25—28 centnerių; centrinėse juodžemio srityse iki 16—18 centnerių ir drėkinamosiose žemėse iki 30—34 centnerių; nejuodžemio juostose iki 17—19 centnerių; Uralo, Sibiro bei Šiaurės Rytų Kazachstano rajonuose iki 15—16 centnerių ir drėkinamosiose žemėse iki 24—26 centnerių; Užkaukazės rajonuose iki 20—22 centnerių ir drėkinamosiose žemėse iki 30—34 centnerių iš hektaro; ryžių derlių laistomosiose žemėse pakelti iki 40—50 centnerių iš hektaro.

Pakelti medvilnės derlingumą iš vieno hektaro: Vidurinės Azijos ir Pietų Kazachstano rajonuose iki 26—27 centnerių; Užkaukazės rajonuose iki 25—27 centnerių ir Europinės dalies pietiniuose rajonuose laistomosiose žemėse iki 11—13 centnerių ir ne-laistomosiose žemėse iki 5—7 centnerių iš hektaro.

Pakelti derlingumą iš vieno hektaro:

Linų pluošto nejuodžemio juostos rajonuose iki 4,5—5,5 centnerio ir Uralo bei Sibiro rajonuose iki 4—5 centnerių iš hektaro;

cukrinių runkelių Ukrainos TSR, Moldavijos TSR, Šiaurės Kaukazo rajonuose iki 255—265 centnerių, centrinių juodžemio sričių rajonuose iki 200—210 centnerių ir Vidurinės Azijos bei Kazachstano rajonuose iki 400—425 centnerių iš hektaro;

bulvių nejuodžemio juostos rajonuose iki 155—175 centnerių, centrinių juodžemio sričių rajonuose iki 140—160 centnerių, Pietų rajonuose ir Šiaurės Kaukazo iki 135—155 centnerių ir Uralo bei Sibiro rajonuose iki 125

—145 centnerių iš hektaro; saulėgrąžų Ukrainos TSR, Moldavijos TSR ir Šiaurės Kaukazo rajonuose iki 17—20 centnerių, centrinių juodžemio sričių rajonuose iki 14,5—16,5 centnerio ir Pavolgio rajonuose iki 10—12 centnerių iš hektaro.

3. Padidinti daržovių, bulvių ir gyvulininkystės produktų gamybą Maskvos, Leningrado, Uralo, Donbaso, Kuzbaso miestų ir kitų pramonės centrų bei stambių miestų priemiestinėse zonose; sukurti bulvių-daržovių gyvulininkystės bazes naujuose pramonės rajonuose.

Padidinti per penkmetį bulvių gamybą spirito ir krakmolo-sirupo gamyklų zonose maždaug 50 procentų ir daržovių gamybą konservų bei daržovių džiovinimo gamyklų zonose — 2 kartus.

Padidinti per penkmetį sodų ir uogynų plotus kolūkiuose maždaug 70 procentų, vynuogynų — 50 procentų, arbatžolių plantacijų — 60 procentų ir citrusinių kultūrų — 4,5 karto.

4. Padidinti per penkmetį gyvulininkystės produkciją: mėsos ir lašinių 80—90 procentų, pieno 45—50 procentų, vilnos maždaug 2—2,5 karto, tame tarpe plonos vilnos 4—4,5 karto, kiaušinių (kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose) 6—7 kartus.

Padidinti gyvulių skaičių: galvijų visame žemės ūkyje 18—20 procentų, tame tarpe kolūkiuose, galvijų — 36—38 procentais ir karvių maždaug 2 kartus; avių visame žemės ūkyje, — 60—62 procentais, tame tarpe kolūkiuose — 75—80 procentų; kiaulių, visame žemės ūkyje, — 45—50 procentų, tame tarpe kolūkiuose — 85—90 procentų; paukščių skaičių kolūkiuose — 3—3,5 karto, arklių, visame žemės ūkyje, — 10—12 procentų, tame tarpe kolūkiuose — 14—16 procentų.

Užtikrinti Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje, Latvijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje, Estijos Tarybų Socialistinėje Respublikoje tolesnį aukštai produktyvios gyvulininkystės, ypatingai pieninių gyvulių ir kiaulių ūkio vystymą.

Pakelti pieno primelžimą iš vienos karvės nejuodžemio juostos rajonų kolūkiuose iki 1800—2000 kilogramų, centrinių juodžemio sričių iki 1700—2000 kilogramų, Pietų ir Pavolgio rajonuose iki 1600—1900 kilogramų, Sibiro, (Nukelta į 4-tą psl.)

Partijos XIX suvažiavimo direktyvos dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951-1955 m. m.

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Uralo ir Šiaurės Rytų Kazachstano rajonuose iki 1500—1700 kilogramų, Vidurinės Azijos rajonuose iki 700—900 kilogramų, Užkaukazės rajonuose iki 900—1100 kilogramų.

Padidinti vilnos prikirpimą Pietų rajonų ir Šiaurės Kaukazo rajonų kolūkiuose vienai švelniavilnei aviai iki 5,2—5,8 kilogramo, vienai pusiau švelniavilnei aviai iki 4,2—4,8 kilogramo, centriniuose juodžemio srityse vienai švelniavilnei aviai iki 4,2—5,0 kilogramo ir vienai pusiau švelniavilnei aviai iki 4,0—4,2 kilogramo, Pavolgio rajonuose vienai švelniavilnei aviai iki 4,6—5,4 kilogramo ir vienai pusiau švelniavilnei aviai iki 3,9—4,5 kilogramo, Sibiro rajonuose vienai švelniavilnei aviai iki 4,3—4,9 kilogramo ir pusiau švelniavilnei aviai iki 3,8—4,2 kilogramo.

5. Užtikrinti įdiegimą į gamybą naujų derlingesnių grūdinių kultūrų veislių, produktyvesnių ir anksti bręstančių medvilnės veislių, aukštesnio cukringumo cukrinių runkelių veislių, labai aliejingų saulėgrąžų veislių, o taip pat žemės ūkio kultūrų naujų veislių sukūrimą auginimui drėkinamosiose žemėse. Pagerinti žemės ūkio kultūrų sėklininkystę kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose.

6. Užtikrinti tolesnį darbų išplėtimą veisiant laukų apsaugos miškus stepių ir miškastepių rajonuose, agro-miškų melioracijos priemonių kovai su dirvų erozija, o taip pat įgyvendinimą priemonių smėlynams apmiškinti, sukūrimą ūkinės reikšmės miškų, žaliųjų zonų aplink miestus ir pramonės centrus, upių, kanalų ir vandens saugyklų pakrantėse.

Penkmečio eigoje pasodinti ne mažiau kaip 2,5 milijono hektarų apsauginių miško sodinių kolūkiuose bei tarybinuose ūkiuose ir apie 2,5 milijono hektarų valstybinių miškų pasėlių bei sodinių.

7. Užtikrinti didžiai naštų visų drėkinamųjų ir nusausinamųjų žemių naudojimą. Visur įgyvendinti perėjimą į naująją drėkinimo sistemą su laikiniais drėkinimo kanalais vietoje nuolatinių. Laikyti pirmajiais darbais — drėkinimo ir irigavimo sistemų statybą Kuibyshevo hidroelektrinės elektros energijos panaudojimo baze ir V. I.

Lenino vardo Volgos—Dono laivybinio kanalo zonoje; pradėti statyti drėkinimo ir apvandeninimo sistemas Stalingrado hidroelektrinės, Svarbiausiojo Turkmenijos, Pietų Ukrainos ir Šiaurės Krymo kanalų zonoje.

Atlikti paruošiamuosius darbus statyti drėkinimo sistemoms Kulundos stepės žemėms drėkinti ir apvandeninti. Toliau vykdyti darbus statant drėkinimo sistemas centriniuose juodžemio srityse Kuros—Arakso žemumoje, Syr-Darjos, Zeravšano ir Kaška-Darjos upių baseinuose, Centrinės Ferganos rajonuose, Kubanį-Jegorlyko sistemą, Orto-Tokojaus vandens saugyklą ir Didįjį Ču kanalą. Padidinti per penkmetį drėkinamų žemių plotą 30—35 procentais, įrengti kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose 30—35 tūkstančius tvenkinių bei vandens rezervuarų ir užtikrinti visapusišką jų ūkinį panaudojimą.

Atlikti pelkių sausinimo darbus Baltarusijos TSR, Ukrainos TSR (pirmoje eilėje Polesjės žemumos rajonuose), Lietuvos TSR, Latvijos TSR, Estijos TSR teritorijoje, RTFSR šiaurės vakarų ir centriniuose rajonuose, Barabos žemumoje ir kituose rajonuose. Padidinti per 1951—1955 metus nusausintų žemių plotą 40—45 procentais.

8. Pakelti galvijų pieninimumą kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose laikyti ypatingai svarbiu uždaviniu toliau įdiegti intensyvesnę gyvulininkystės ūkio tvarkymo sistemą—tvartinę gyvulių laikymo sistemą, atsižvelgiant į rajonų ypatybes.

Siekiant toliau išvystyti avininkystę, organizuoti įrengtas ganyklas V. I. Lenino vardo Volgos—Dono laivybinio kanalo apvandeninimo rajonuose, Pakaspijo žemumoje, Nogaisko stepėje bei Turkmenijos kanalo rajonuose, vykdamas ganyklų apvandeninimą lygia greta su apvandeninimo įrengimų paleidimu į darbą, ir tam, kad šiuose rajonuose būtų sukurtos gerai organizuotos ganyklos stambioms ir labai stambioms avių bandoms.

Vidurinės Azijos ir Kazachstano rajonuose užtikrinti aukštai derlingų šienaujamųjų pievų bei ganyklų plotų sukūrimą, pritaikant vietinį drėkinimą ir panaudojant artėzinis vandenį tolimiems

gyvulių pervarymams palaipsniui sumažinti.

9. Užbaigti pagrindinių lauko darbų mechanizavimą kolūkiuose, plačiai išvystyti daug darbo reikalaujančių procesų mechanizavimą gyvulininkystėje, daržininkystėje, sodininkystėje, darbų transportuojant, pakraunant ir iškraunant žemės ūkio produkciją, drėkinant, nusausinant pelkėtus plotus ir įsisavinant naujas žemes.

Pakelti 1955 metais mechanizavimo lygį: arimo, grūdinių, techninių ir pašarinių kultūrų sėjimo—iki 90—95 procentų, grūdinių kultūrų ir saulėgrąžų nuėmimo kombainais—iki 80—90 procentų, cukrinių runkelių nuėmimo iki 90—95 procentų, medvilnės žaliavos nuėmimo mašinomis medvilnei nuimti iki 60—70 procentų, ilgaplauščių linų sėjimo ir nuėmimo iki 80—90 procentų, bulvių sodinimo, tarpueilių apdirbimo ir nukasimo iki 55—60 procentų, šienavimo ir silosavimo iki 70—80 procentų.

Užtikrinti mašinų-traktorių stočių darbo pagerinimą, išplėsti jų veiklą mechanizuojant daug darbo reikalaujančius procesus visose kolūkinėse gamybos šakose ir pakelti MTS atsakomybę už žemės ūkio kultūrų derlingumo ir gyvulininkystės produktyvumo planų įvykdymą.

Padidinti iki penkmečio pabaigos mašinų-traktorių stočių traktorių parko pajėgumą maždaug 50 procentų, ypatingai kaupiamųjų traktorių su prikabinamaisiais padargais žemės ūkio kultūrų tarpueiliams įdirbti. Užtikrinti per penkmetį pakėlimą dienos išdirbio traktorių maždaug 50 procentų. Užbaigti ekonomiškesnių dizelinių traktorių įdiegimą.

Padidinti mašinų-traktorių stočių tinklą Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje, Latvijos TSR, Estijos TSR ir aprūpinti jas traktoriais bei žemės ūkio mašinomis.

Vienu iš itin svarbiųjų uždavinių laikyti įdiegimą elektrotaktorių ir žemės ūkio mašinų, dirbančių elektros energijos išnaudojimo baze, ypatingai stambiųjų hidroelektrinių rajonuose.

10. Užtikrinti, kad kolūkių kapitaliniai įdėjimai būtų nukreipti pirmiausia į visuomeninio ūkio vystymą—ūkinį pastatų, gyvulininkystės patalpų, drėkinimo ir sausini-

mo kanalų, vandens rezervuarų statybą, žemių išvalymą nuo krūmų, laukų apsaugos miškų juostų sodinimą, kolūkių elektrinių statybą ir statybą kitų įrenginių, reikalingų kolūkių visuomeniniam ūkiui sėkmingai vystyti ir kolūkių bei kolūkiečių pajamoms padidinti.

11. Tarybinių ūkių statybos srityje laikyti ypatingai svarbiu uždaviniu didinti prekinumą pirmoje eilėje kviečių, švelnios ir pusšvelnės vilnos, mėsos prekinumą, o taip pat aprūpinimą kolūkių gyvulininkystės veisliniais reproduktoriais.

Siekiant sukurti tvirtą pašarų bazę ir pilnutinai aprūpinti tarybinių ūkių gyvulius stambiaisiais bei sultingaisiais pašarais, išplėsti pašarinių kultūrų pasėlius tarybinuose ūkiuose 45—55 procentais. Užtikrinti tarybinuose ūkiuose žymų visų žemės ūkio kultūrų derlingumo pakilimą. Padidinti tarybinuose ūkiuose galvijų skaičių 35—40 procentų, tame tarpe karvių—70—75 procentais, avių—75—80 procentų ir kiaulių—40—45 procentais.

Padidinti 1955 metais pieno primelžimą iš vienos karvės tarybinuose ūkiuose iki tokių dydžių: nejuodžemio juostos rajonuose—3.500—3.900 kilogramų, centrinių

juodžemio sričių—3.000—3.400 kilogramų, Pietų rajonų ir Šiaurės Kaukazo—2.800—3.200 kilogramų, Sibiro ir šiaurinių Kazachstano sričių—2.400—2.900 kilogramų, Pavolgio, Vidurinės Azijos, Užkaukazės ir Kazachstano pietinių sričių veislininkystės tarybinuose ūkiuose—2.100—2.600 kilogramų.

Padidinti vidutinį vilnos prikirpimą iš vienos švelniavilnės avies tarybinuose ūkiuose: Pietų rajonų, Šiaurės Kaukazo ir Pavolgio rajonų—iki 5,5—6,5 kilogramo, Sibiro, Kazachstano, Vidurinės Azijos ir Užkaukazės—iki 4,3—5,0 kilogramo.

Iš esmės baigti tarybinuose ūkiuose kompleksiskai mechanizuoti visus daugiausia darbo reikalaujančius procesus laukininkystėje, gyvulininkystėje, pašarų gamybos ir pašarų paruošimo srityje. Plačiu mastu statyti tarybinuose ūkiuose gyvenamuosius, kultūrinius—buitinius ir gamybinius pastatus.

12. Siekiant užtikrinti numatomą žemės ūkio gamybos padidėjimą, nustatyti penkmečiui valstybinių kapitalo įdėjimų į žemės ūkį apimtį maždaug 2,1 karto didesnę, o irigavimui ir melioravimui maždaug 4 kartus didesnę, negu ketvirtajame penkmetyje.

III. Prekių apyvartos, transporto ir ryšių srityje

1. Remiantis pramonės ir žemės ūkio gamybos padidėjimu, padidinti per penkmetį mažmeninę valstybinės ir kooperatinės prekybos prekių apyvartą maždaug 70 procentų.

Padidinti 1955 metais palyginti su 1950 metais svarbiausiųjų prekių pardavimą gyventojams maždaug tokiais dydžiais: mėsos produktų—90 procentų, žuvies produktų—70 procentų, svies—to—70 procentų, sūrio—2 kartus, augalinio aliejaus 2 kartus, daržovių, vaisių ir pieno konservų—2,5—3,0 karto, cukraus—2 kartus, arbatžolių—2 kartus, vynuogių vyno—2 kartus, alaus—80 procentų, drabužių—80 procentų, medvilninių, vilninių, šilkinų ir lininių audinių—70 procentų, avalynės—80 procentų, kojinių ir puskojinių—2 kartus, trikotažo dirbinių—2,2 karto, baldų—3 kartus, metalinių indų—2,5 karto, dviračių—3,5

karto, siuvamųjų mašinų—2,4 karto, radijo imtuvų ir televizorių—2 kartus, laikrodžių—2,2 karto, naminių šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių—kelis kartus.

Išplėsti per penkmetį valgyklų, restoranų, arbatinių tinklų ir maždaug 80 procentų padidinti produkcijos gamybą visuomeninio maitinimo įmonėms, žymiai pagerinus asortimentą.

Padidinti skaičių specializuotų parduotuvių maisto prekėms, drabužiams, avalynei, audiniams, baldams, indams, ūkinėms prekėms, kultūrinio vartojimo reikmenims ir statybinėms medžiagoms pardavinėti. Žymiai padidinti šaldytuvų bei sandėlių statybą pramonėje ir prekybos tinkle. Toliau aprūpinti maisto produktų parduotuves, valgyklas, restoranus ir sandėlius šaldytuvais bei naujaisiais įrengimais.

(Nukelta į sekantį numerį)

L. e. redaktoriaus p. F. JANKAUSKAS